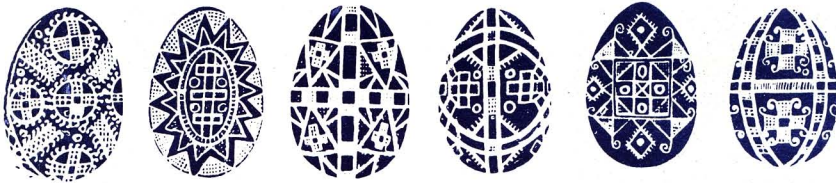

БІБЛОС

Журнал бібліографії, критики і рецензій

Ч. 4. (24) КВІТЕНЬ 1957 Р. III

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ВЕЛИКОДНІ ДЗВОНИ

В небі, в зоряній безодні
Тонуть дзвони Великодні
Тонуть, тонуть, ніби сон,
В'ються, дзвонять тон-у-тон;
З ними дума в небо лине,
З ними нікче, з ними гнісе
Тьма заслон.
Гаснуть зорі, знову світло,
Все радіє, все розвітло,
Зникла сила перепон.
Вся земля — святий амвон!
Сайвом душі всі обляті,
І немає їм на світі
Заборон.

Г. Чупринка

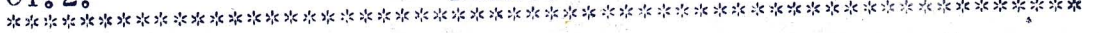

Веселих та щасливих
Свят!

ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ БАЖАЄ ВСІМ СВОЇМ СПІВРОБІТНИКАМ,
ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, ЧИТАЧАМ І ВСІМ УКРАЇНЦЯМ У СВІТІ — В-во
і Редакція "Біблос'у".

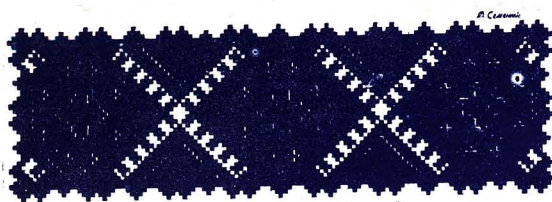

ЦЬОГОРІЧНІ ВЕЛИКОДНІ КАРТОЧКИ (ДЛЯ ПОБАЖАНЬ)
(роботи М. Т. - Д. Семенюк)

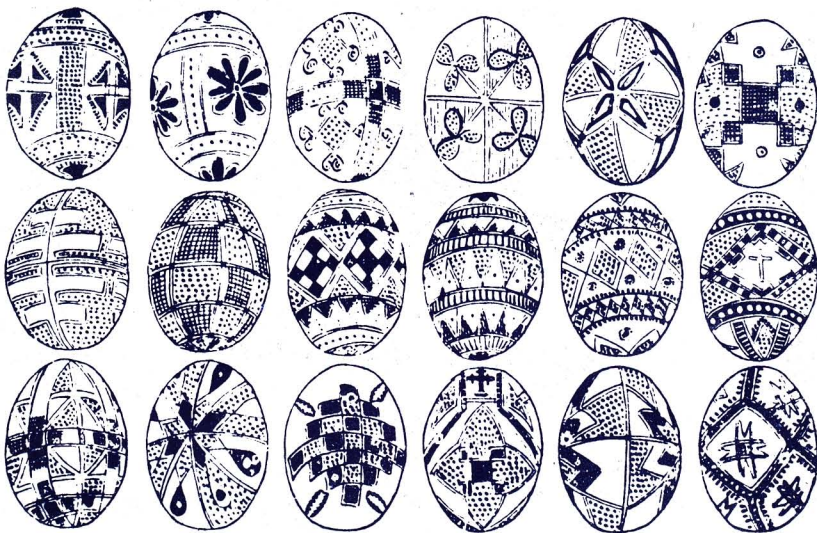
ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ГАРНА УКРАЇНСЬКА ПИСАНКА – ЦЕ МИСТЕЦТВО, ЯКИМ ЗАХОПЛЮЮТЬСЯ
НЕ ЛИШ УКРАЇНЦІ АЛЕ Й ЧУЖИНЦІ В СВІТІ!

Бібліографія кривиха рецензії

Рудницький, Яр.: З ПОДОРОЖІ ПО АМЕРИЦІ, 1956.
Клуб Приятелів Української Книжки. Книжка, ч.
29. Видавець: Іван Тиктор. Вінніпег, 1956 р.
Сторін 128. Ціна \$1.25.

В третій Серії видань КПУК в Вінніпегу, Канада, появилася в минулому році вже друга книжка Яр. Рудницького; (Перша з цієї ж серії - "З подорожі навколо півсвіту" заторкувала лише Європу) яка своєю появою являється справжнім довідником українського культурного життя в ЗДА, хоч читається, як пригодницький роман і своєю розповіддю і безпосереднім легким стилем, книжка так привоує читача до себе, що кожна людина, що раз взяла цю чепурну книжку до своїх рук, не відложити її аж поки не прочитає і так би сказати, не "переїде враз з автором всієї Америки й не погупорить з ним на прерізні дуже цікаві теми авторового спостереження".

Автор в першу чергу зосереджував свою увагу на культурному і організаційному житті українських поселенців. Він майже ніде не згадав ані словом політичного життя американських українців, і, треба признати, що такий підхід, був дуже правильний, бо автор, як науковець, залишив цю ділянку спостережень, для "політиків", а сам передав читачеві на 128-х сторінках книжки прекрасні свої спостереження, які кожному читачеві служитимуть не лиш доповненням, але радше знаменитим покажчиком "американської українки".

Починаючи свої спостереження описом Норд Дакоти, Міннеаполісу автор в кількох реченнях приділяє увагу не лиш особам, але радше їх культурному середовищу. Його інтересус теж українське живе слово, але й не менше слово друковане - книжка, її місце по американських університетах, а ще більше по американських публічних бібліотеках; і тому не диво, що читаючи книжку, читач познайомлюється і з бібліотеками в Мадісоні, в Чікаго, Дітройті й Нью Йорку та з Конгресовою Бібліотекою в Вашингтоні, Д.С. й тією українкою, що є в тих бібліотеках.

І не лише це: в книжці читач знайде, побіч американських, і свої українські бібліотеки - чи радше, установи, які існують тут в Америці й плекають, видають і зберігають українське друковане слово.

Вже хоч би ці повищі наші, побіжні, спостереження, вказують, яку велику користь та прямо насолоду дасть читачеві ця нова та прямо дуже потрібна книжка Яр. Рудницького, бо, ніде правди діти, не кожний зумів би так легко і так водночас цікаво і потрібно описати й передати читачеві, як це зробив автор "З подорожі по Америці".

Коли хтось в майбутньому подорожуватиме по Америці, він мусить конечно взяти зі собою книжку Яр. Рудницького, а во а напевно стане йому в великій пригоді.

М. Ономиренко

Дмитро Бучинський:

З ДУХОВОЇ СКАРБНИЦІ ОЛЕНИ КИСІЛЕВСЬКОЇ

В статті "До праці", друковані в "Жінвчій Доли", Олена Кисілевська писала: "Не шукайте заробітку по високих джерелах, а оглядайтеся чого від вас жадає нова хвиля, ідіть їй на зустріч. У розумної людини праця повинна дати не лише хліб, а й почуття, що вона живе корисним членом свого суспільства. Тільки праця не заб'є у вас духа, не підірве зв'язків з налодом, не зробить вас сухою непотрібною для живого пня галузкою".

Живі слова, як живе, повне трудів, посвяти й найпалкішої любови до рідного краю й народу, було ціле довге життя письменниці; живі слова, що сьогодні актуальні й актуальні будуть - поки світ і людина. Живі слова, що були реальністю в житті письменниці і в вічні часи залишились найтривкішим пам'ятником про жінку-українку, що продовж 70 років сама не дримала й других мобілізувала до праці.

Письменницька спадщина Олени Кисілевської велика, цікава, надхненна любов'ю до всього, що гарне, зокрема в природі й людині, що етичне й гуманне.

Олена Кисілевська, коли б так можна висловитись, була майстром подорожей: по рідному краю і по чужині. Її спогади з тих подорожей - це найкращі перлини в нашій літературі. І мета її подорожей ніколи - ніколи не був відпочинок, дозвілля, а глибокі студії над проблемами нашого власного життя і приклади життя других народів. При цьому обстежуючий змісл в письменниці досконалий, без пересадки можна сказати - геніяльний так, що багато ще промине часу, але спомини й обстеження О.Кисілевської залишаться живими й актуальними.

На жаль та велика українка відійшла від нас, чи то відходить у нас в непам'ять.

Її спадщина нидіє серед нас, бо самі ми "блаженні нищі духом" забуваємо самі про себе, про наш тяжкий життєвий шлях, про наше завдання і майбутце, яке ціле життя трівоживо великого духа письменниці. Вона цілком цим не переймалася, що її життєвий шлях скоріше, чи пізніше закінчиться, але вона була задивлена в майбутні шляхи свого народу.

Велику прислугу зробив нашій громаді Степан Душенко з Бофалло, що за позичені гроші видав два твори з духової скарбниці Олени Кисілевської, а саме, в 1952 році перевидав фотожруком чудові "Листи знад Чорного Моря (до сина)". Книга 177 + I неписана сторін, багато ілюстрована. Правда, що ілюстрації фотографії фотодрук попував, але це вже таке зло, що його виминути при цьому друкарському способі не можливо. "Листи.." книжкою появились в Коломиї в 1939, у В-ві "Жіночої Доли". Це листи до сина з чорноморського побережжя Бесарабії і з короткого побуту письменниці в Царгороді.

Друга книжка, що появилась трудами і коштами (не дивлячись навіть на факт, що до її появи причинидсь своєю жертвою також дру-гі) Степана Душенка - це збірка "По Рідному Краю", Бофало, 1955р

Книга І82 + 2 неп. сторін вісімки. З друкарні 00. Василян у Торонті. В цій збірці зібрані нариси з багатьох творів письменниці: частина з її подорожей по Східній Україні та Криму, частина з Карпатських мандрівок та дуже цінні матеріяли-нариси-слогади з Полісся, куди письменниця блукала, шукаючи, як би за пропавшими євангельськими вівцями, за українськими душами - вже з виказкою члена польського сенату.

Обі книжки, це дійсно дві перлини в нашій літературній і духовій скарбниці, все свіжі духово, на крильцях запашної мови письменниці, зокрема сьогодні, на чужині відчуваємо духовий подих з рідної землі.

Хто б легкодушно сказав, що твори Олени Кисілевської належать до минувшини, як сама велична постать письменниці, то без ніякого сумніву, що такий був би хворобливим реалістом, що за деревами не бачить лісу.

Сама письменниця на життя гляділа природно, без ніяких прислон. Часто її душа якби примара з туги за давноминулим, зокрема вона була залюблена в нашому фолкльорі та народній ноші; часто дивлячись на той загибаючий світ її серце стискалося з болю, але уста шептали з філософським спокоєм: "Годі, роки романтизму минули. Хто хоче жити, мусить брати жити реально, без сентименталізму..."

Ми дійсно стоїмо ще над свіжою могилою Великої Доньки нашого народу, стоїмо ще в її тіні, дихаємо цим повітрям, яким вона жила ціле своє життя.

Це дуже важне, що ми повинні використати й не тільки допомогти видавцеві матеріально у сплатенню довгу за згадані, видані книжки, але повинні зробити ще один крок вперед та перевидати все можливе й доступне нам сьогодні з її творів не забуваючи про довгий і захоплюючий шлях письменниці.

Це наш обов'язок сплати довгу перед Оленою Кисілевською, при цьому з її творів ми ще багато навчилися б, як треба, без романтичних окулярів дивитися на світ, як треба жити, щоб бути "корисним для свого суспільства", щоб не пірвати зв'язків з народом, щоб "не зробитися непотрібною для живого пня галузкою".

Більше приманливих, ніжних і любовних картин з рідної ж землі, як їх закріпило перо Олени Кисілевської, навіть трудно шукати по інших творах, які ми зобов'язані дати своїм дітям, українським юначкам і юнакам на чужині.

Мадрид, у березні, 1957 р.Б.

*****

ВЧАСНА ПОСІЛКА ВСІХ ВИДАНЬ,ЩО ПОЯВЛЯЮТЬСЯ В СВІТІ - ДАЄ НАМ
МОЖЛИВІСТЬ ВЧАСНО ПОДАТИ ЇХ-ОПИСАТИ НА СТОРІНКАХ "БІБЛОС'У"
Й ТИМЖЕ ЗРОБИТИ ЇХ ПОЯВУ ВІДОМОЮ ДЛЯ ВСІХ КНИГАРЕНЬ І ВСІХ
БІБЛІОТЕК СВОЇХ І ЧУЖИХ В ВІЛЬНОМУ СВІТІ! НАДСИЛАЙТЕ Ж ЇХ!!
*****

Франко, Іван: ВИБІР ПОЕЗІЙ. З передмовою Євгена Маланюка. Париж, 1956. Видання Першої Української Друкарні у Франції. Окладинка М. Левицького. Сторін 128 + (4) неп. Формат вел. 8-а

Хоч в минулому році, з нагоди 100-х роковин від дня народження і 40 р. від дня смерті Івана Франка, появилось в нас декілька нових видань у ЗДА й Канаді, то треба признати, що "Вибір Поезій" Івана Франка, що їх видано у Парижі, це одне з найкращих і, головне, з найдбайливіших видань, хоч щодо форми і змісту - не найбільших. В першу чергу ціхус це видання дуже дбайливий вибір поезій, гарне оформлення і добра вступна стаття Е. Маланюка.

В змісті цієї книжки знайдемо поезії із збірок: З ВЕРШИН і НИЗИН - 39 віршів, ЗІВ'ЯЛЕ ЛИСТЯ - 4 вірші, МІЙ ІЗМАРАГД - 5 віршів, ІЗ ДНІВ ЖУРБИ - 6 віршів, SEMPER TIRO - 18 віршів, Із поетичної спадщини - 10 віршів та уривки з 4-х поем: Смерть Каїна, Іван Вишенський, Похорон і Мойсей.

На жаль і до цієї збірки-вибору поезій, не ввійшла одна з найкращих поезій, що стала нашим другим гімном "НЕ ПОРА"! Подвійна шкода впливає тому, що як так далі будемо її омилати, то згодом самі не знатимемо, чи вона існує, чи ні; та чи її написав таки Іван Франко, чи це "видумка" і "додаток" народньої фантазії...? Чому, чому, хай нам буде вільно запитати, ми і на чужині оминаємо в передруках цієї поезії, як це з наказу і московського правила, робиться в паневоленій Батьківщині? Чи тому, що вже "напам'ять" знаємо, чи тому, щоб її цю поезію-гімн взагалі забути?

П. Крупник

Ключно-Франко, Анна: ІВАН ФРАНКО І ЙОГО РОДИНА/спомини/. Політична Бібліотека Ліги Визволення України, ч. 10. Накладом Головної Управи Ліги Визволення України. З циклу: Муаристика. Обгортка роботи Б. Стебельського. Го. Торонто, 1956, сторін 131 (+1). Ціна \$1.50

Видання споминів доньки Івана Франка, Анни Ключко-Франко, про свого батька і його родину, це поява, яку кожний читач привітає дуже радо, бо, без огляду на ряд книжкових появ, передруків творів І. Франка, в нас мало було доступних джерел і ще менше було написано про родинне життя Франка в такому змісті й формі, як саме подала читачеві рідна дочка великого Каменяра, соту річницю народин якого відсвяткувала врочисто наша українська громада в цілому вільному світі.

Спомини ці кидають багато дуже інтересного світла на саму творчість поета та на його життя, як мужа й батька сім'ї. Як - раз ці місця теж дуже інтересні для читача, бо з цих споминів ми довідуємось, що Франко не був відірваний від родинного огнища, його радощів і журби та обов'язків, які, хоч і серед дуже важких нераз обставин, сповняв і ніс цей тягар родинного огнища, не перестаючи творити для свого народу, провадити і навчати його і, що головне, жити для нього і віддати йому самого себе.

М. С. Ч.

*****

ВИДАННЯ ЗА І 9 5 5 Р.
(доповнення)

*259. Костецький, Ігор: "ВИБРАНІ Т. С. ЕЛІОТ". Поезія, драма, есей. Упорядкува... Видання "На горі" (?), Мюнхен 1955 року, сторін 88. Тираж 100 примірників.

260.

Савчук, П (авло): ВИБРАНІ ТВОРИ. Ювілейне видання в одному томі. На відзначення двадцяти чотирьох літературно-ної творчості. Накладом прихильників творчості автора. Нью-Йорк, 1955 року, сторін 156 + (4) неп. Ціна \$2-*

*Гляди до "Біблос" ч. 12(20)/1956/, стор. 8.

ВИДАННЯ ЗА І 9 5 6.
(продовження)

203. Явдось, М., протоієрей: УКРАЇНСЬКА АВТОКЕФАЛЬНА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА (1921-1936). Німеччина (Новий Ульм, 1956) сторін 228.

204. Ключко-Франко, Анна: ІВАН ФРАНКО І ЙОГО РОДИНА. Спомини. Політична Бібліотека Ліги Визволення України, ч 10. Накладом Головної Управи Ліги Визволення України, Торонто, 1956, сторін 131 (+1), ціна \$1.50

205. Франко, Іван: ВИБІР ПОЕЗІЙ. З передмовою Євгена Маланюка. Париж, 1956. Видання Першої Української Друкарні у Франції. Окладинка М. Левицького, сторін 128 (+4).

206. Франко, Іван: ПАНСЬКІ ЖАРТИ. Клуб Приятелів Української Книжки. Книжка 30. Видавець Іван Тиктор. Вінніпег, 1956, сторін 132. Ціна \$1.25

207. Крупницький, Б., Д.: ГЕТЬМАН ПИЛИП ОРЛИК (1672-1742), його життя і доля. Вступна стаття Олександра Оглоблина. Видавництво "Дніпрова Хвиля", Мюнхен, Німеччина, 1956 р, сторін 78 : (2) неп. Ціна 80 с.

208. Підмогильний, Валеріян: НЕВЕЛИЧКА ДРАМА. Роман. Передмова і примітки проф. Ю. Бойка. Париж, 1956. Видання Першої Української Друкарні у Франції, сторін 342 + (10) непаг.

209. *РІЧНИЙ ЗВІТ за час 5-го лютого - 1-го грудня 1956р Українське Американське Спортове Товариство "Леві", Шикаго, 1956, сторін 18.

210. Гриневич, Ярослав: ВІРУЮЧИЙ ФРАНКО. У сторіччя народин Великого Сина України. (Лекція прочитана в У.Н.У) Накладом 2-го Відділу ООЧСУ. Нью-Йорк, 1956, сторін 29 + (3) неп. Ціна 25с.

.....
В доповнюванні українських книжкових видань за 1956 р ми натрапляємо на брак таких видань, що появились в ц. р. (1956) в Європі та інших позаамериканських країнах. Просимо кожного видавця надіслати такі видання до нас!
.....

НОВІ ВИДАННЯ

(1957)

24. Донцов, Д(митро): ВІД МІСТИКИ ДО ПОЛІТИКИ. (Видала) Спілка Визволення України, Торонто, Канада, 1957 р, стор. 61 + (3). неп. ціна 65 с.
25. Кізко, Петро: БУДЕ ЗАВТРА ДЕНЬ. Лірика. Видала Спілка Української Молоді Америки. (Нью Йорк), 1957, сторін 47 + (1) неп. Ціна 50с.
26. Донцов, Д.: ПІДСТАВИ НАШОЇ ПОЛІТИКИ. (Друге видання). (Видала) Організація Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ), Нью Йорк, 1957 р, сторін 210 + (2) неп. Ціна \$2.25.
27. Задеснянський, Р.: КРИТИЧНІ НАРИСИ. Том 6-ий. Творці "Ренесансу 20-тих Років". В-во "Українська Критична Думка". (Детройт 1957 р.), сторін 128 + (6) неп. Циклостиль. Формат фоліо. (Обкладинка друком).
28. *УКРАЇНСЬКИЙ ЗБІРНИК. Книга 8. Мюнхен, 1957 р. сторінок 182. (Видав) Інститут для вивчення ССРСР. (Циклостиль).
29. Рудницький, Яр.: КАНАДІЙСЬКІ МІСЦЕВІ НАЗВИ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ. Третє видання. Вінніпег, Канада, 1957. Навладом Українського Народного Дому в Вінніпезі, сторін 96. CANADIAN PLACE NAMES OF UKRAINIAN ORIGIN. Third Edition, pp96.
30. Скок, П.: КІЛЬКА МІСЦЕВИХ НАЗВ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ В РУМУНІЇ. Вінніпег, Канада, 1957, сторін 16. Українська Вільна Академія Наук. Серія: Назвознавство за редакцією Я Рудницького, ч. 13. SUR QUELQUES NOMS DE LIEU D'ORIGINE UKRAINIENNE EN ROUMANIE. Onomastica, No.13. Winnipeg, Canada, 1957, 16pp
31. Chirovsky-Fr., L., Nicholas: ECONOMIC FACTORS IN THE GROWTH OF RUSSIA ON ECONOMIC-HISTORICAL ANALYSIS. Philosophical Library, New York (1957), XV + 178 pages. Price \$3.75.
32. *ІВАН ФРАНКО. В століття народин. 1856 - 1956 . Нью Йорк, 10-го лютого 1957 р. (Видав) Ювілейний Комітет Святкування роковин Івана Франка в Нью Йорку. (Комітет Об'єднання Американсько-Українських Організацій міста Нью Йорку), Н.Й. Сторін 40 (непаг.). В змісті: портрет Івана Франка, стаття О. Чернова "Великий Каменяр", Знаменні дати життя Ів. Франка; оголошення, і Програма і дальші оголошення.
33. *П'ЯТДЕСЯТЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ Св. ЮРА в Нью Йорку, Н.Й. 1905-1955. Обкладинка Миколи Бутовича. (Ця книга появилась друком, щойно 1957 року). Сторін 328. (Історія Парохії, статті, оголошення, світлини, тощо).

Доповнення

(Видання за час 2-ї війни)

44. Doroschenko, D.: DIE UKRAINE UND DAS REICH. NEUN JAHRHUNDERTE Deutsch-Ukrainischer Beziehungen im Spiegel der Deutschen Wissenschaft und Literatur. Verlag von S. Hirzel in Leipzig, 1942, VI+300 S.)-UVAN.

РІЗНЕ

J. B. Rudnyúkyj: SLAVICA CANADIANA A. D. 1955. Compiled by.. Published for the Canadian Association of Slavists by Ukrainien Free Academy of Sciences. Winnipeg, 1956. 32.p.

Нещодавно появилoся оце видання УВАН для Канадiйської Асоцiяцiї Славiстiв, в якому автор подає бiблiографiю книжок i брошур виданих в Канадi в 1955 р. у рiзних словхянських мовах.

Крiм бiблiографiї подано ще на 9 сторiнках рецензiї та коментарi на рiзні видання. Ця публiкацiя важна тим, що вона вказує на видавничу рухливiсть рiзних слов'янських груп у Канадi, серед яких українцi займають перше мiсце, i закрiплює для iсторiї те, що появляється на книжковому ринку.

Д-р Б. Казимира /Оттава/

*
***

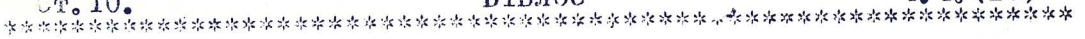
Раритети

35. Костомарiв, Микола: IСТОРIЯ УКРАЇНИ. В житеписях визначнiйших єї дiячiв. Переложив Олександр Барвiнський. Друге виданє iлюстрованє з портретом автора на спомин 100-лiтних єго народин. Накладом Книгарнi Наукового Товариства iм. Шевченка. У Львовi, 1918. З друкарнi Наукового Товариства iмени Шевченка. (З Передним словом О. Барвiнського). Сторiн 493 + (3) неп. формат вел. 8-ка.

Увага!

Пошукуємо i радо закупимо або вимiняємо за iнше - всякi числа таких журналiв: 1) "ЖИТТЯ I ЗНАННЯ", 2) "СУРМА" пiдпiльне видання, 3) "ЛIТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ", 4) "УКРАЇН-СЬКА ХАТА", 5) "ВIСТНИК" (редагував Д-р Д. Донцов), 6) "РОЗБУДОВА НАЦIЇ" (журнал появлявся (Орган ОУН) в Празi, ЧСР).

КНИГА — МОРСЬКА ГЛИБИНА

ІСТОРИЯ РОЗВИТКУ КНИЖКИ

Вавилон 2500 л. до Р.Х.

ВЖЕ з давніх-давен вихваляли те пластя, яке дають нам книги. Але мало говорять про страждання, які беруть на себе люди через велику любов до друкованого слова. І все ж ім'я леґіон тим, хто задля своєї пристрасти або й задля „конька“ мати певні книжки, прийняв на себе страждання, тяжкі нестатки, хворобу, ба навіть смерть.

Ось ті, що прагнучи утримати або збагатити свої книгозбірні, відмовляли собі в найдрібніших забавах, нео́хдних для життя. Славетний орієнталіст Анкетіль-Дюперрон (1731-1805), перекладач „Зенд-Авеста“ і творець європейського дослідження Азії, не опалював узвім, жив лише на хлібі та молоці, й не мав навіть убрання, щоб вийти з хати. Він все вкладав у свою книгозбірню.

До фанатиків кнзги належить також філософ Бордас-Демулен. Він пролежував цілі дні в ліжку, бо через недостатне харчування не міг від слабости триматись на ногах. Одного дня він спустився з своєї підстришної кімнати і вийшов на вулицю, щоб за останні гроші купити трохи їжі. Та випадково він побачив у вікні однієї книгарні книжку, що його цікавила. Він, не вагаючись ані хвилини, купив її, вернувшись додому і з новоздобутим скарбом знову ліг у ліжку, з якого наступного дня його нашізживого взяли до шпиталю.

Відомо, що Петрарка, славний італійський поет, — правда не від голоду — помер серед своїх книг. Його слуги

не мало здивувалися, як одного дня він не виходив довго зі своєї книгозбірні. Коли ж вони нарешті зайшли до неї, то побачили його вже мертвим з книгою Віргілія в руці.

У деяких вчених любов до книги заходила так далеко, що вони втрачали бажання жити, якщо вже не могли користуватись книжками. Грецький філософ Ератостен покінчив самогубством через те, що осліпнувши, не міг більше читати. Орієнталіст

Гюяр волів вибрати смерть, ніж через хворобу бути нездатним до праці.

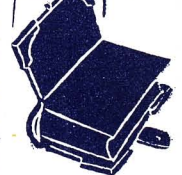
Один пристрастний книголюб знайшов смерть безпосередньо через книгу. Німецький астролог Йоганнес Штеффлер (1472-1531) вичитав по зорях, що одного

певного дня він загине від важкої речі, яка впаде йому на голову. Того дня він замкнувся з кількома приятелями в своєму помешканні, щоб уникнути провіщеної смерті. Вони все розмовляли, нарешті ревно взялися розв'язувати одне суперечливе наукове питання. Щоб розв'язати це, Штеффлер хотів узяти книжку з своєї книгозбірні. Коли ж він брав її, полиця перевернулася і забила вченого.

Це кілька незвичайних пригод книголюбів. На загал же кожна культурна людина з більшою чи меншою пристрастю ставиться до книжки і кожна, найменша книгозбірня є показником духового рівня її господаря. Недарма змінене тут прислів'я говорить: „Скажи мені, що ти читаєш, і я тобі скажу хто ти“.

ЛЮБОВ ДО КНИГИ

Історія розвитку книжки (пояснення до ілюстрацій). Важко назвати книжкою глиняні цеглинки старих Вавилонян, писані клиновим письмом. Мало своєю формою нагадують книжку наших днів й папіруси старого Єгипту. Вже більше схожості мали книги старої Індії, писані на пальмових листі. В старому Китаї, колисні винаходу паперу, заведена була своєрідна форма, що збереглась в Японії й донині. Араби вживали дерев'яних дощочок, а старі греки опріч принесеного з Єгипту папірусу, ще й пергаменові сувої. Римляни перші завели схожу на сучасну форму книжки комбінацію воском покритих табличок, і лише середньовіччя створило нинішню форму книжки — спершу рукописної, а від половини XV ст. друкованої.

Антоніо Бучинський

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ ОЛЕКСАНДРА ЛУГОВОГО

Ім'я Олександра Лугового добре знане нашим землякам у Канаді, зокрема тим, що любуються в культурно-освітній праці й бували на аматорських виставах по канадських "Просвітах", де так часто ставилися історичні драми Лугового на сценах цих "Просвітанських театрів", починаючи від 1930-тих років. Драм Лугового є ціла десятка, сьогодні комплетно вичерпаних, що свідчить, що вони підходили до душі й духовости українця в Канаді. Він є автором праці "Визначне жіноцтво України"/1942/, що, на нашу думку, можна б назвати "жіночою енциклопедією", дуже корисною підручною книгою, коли йде про відомості жіночого світу нашої землі. Він автором історичної повісті з часів революції 1917 р. "За волю України" /1939/; повісти з канадійського життя, з часів великої економічної кризи, безробіття і московсько-комуністичної пропаганди в Канаді в роках 1930-1931, а це "Безхатний" /Діти степу/ яка відзначена Літературною Нагородою Українського Народного Союзу в Джерзі Ситі в 1945 році. Появилась друком в 1946.

При цьому, не зайвим буде пригадати, що всі книжки О. Лугового появились його власним коштом. В роках 1947-1949 видавав він в Едмонтоні інтересний журнал /появилось 20 чисел/ "Українська Година". Взагалі, треба підкреслити, що О. Луговий на письменницько-видавничій діяльності зробив "золотий інтерес". Зимом сидить у місті, звичайно в Едмонтоні, працює пером, а весною і літом виїжджає на дозвілля в північно-західню Канаду, щоб відпочати при "лопаті чи джагані". Зі зароблених грошей живе зиму і сплачує "зароблені" дрови пером і видавничою діяльністю. Така наша письменницько-видавнича романтика. Здається, коли б написати повість про цю жертвенну працю, то вона була б зворушлива.

Перу О. Лугового належить чи не найкраща повість про великого Умельничанина полковника Михайла Кричевського, що літом 1649 року, зі саможертвою, проти всіх людських сподівань, боронив кордонів України, а зокрема брами на столицю Київ перед нападом польського союзника, литовського князя Януша Радзивіла. Це повість "Чорні хмари за Прип'яті"/1945/. В ній автор широким полотном розгортає перед нами найкращу й найвірнішу, в історичному розумінні, картину славного козацького рейду у вороже зазілля /дарма, що на українській землі/, про який з подивом говорили вороги й чужинці, і тихцем подивлялись його. Правда, що бій під Ловвом, що був брамою до Києва, полковник Кричевський мусів програти, але гордий Радзивіл зі своїми залізними полками вже не мав відваги форсувати походу на нашу столицю. Ця повість О. Лугового належить до тих, що її читається як дійсну хроніку зі знаменитими описами баталій, з нею поють, у багатьох випадках користуватись навіть науковці історики, бо автор для її написання покористувався рідкісними історичними джерелами.

У нас досить багато й у різній формі написано різних праць з першої світової війни, але більшість написаного відноситься до фронту й життя, кляучи модерним терміном, "до цей бік залізної заслони", чи по стороні Австрії. Що діялося на московських фронтах та в його зазіллі, питання, поза думку малими винятками, майже не доткнене нашим письменницьким пером, а зокрема коли йде про літературно-повістеву форму.

*****

Ця прогалинку частинно заповнив Олександр Луговий своєю історичною повістю-хронікою з часів війни 1914-1917 "В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА", що є першим томом трилогії "Залізом і кров'ю". Книга 349 + 3 неп. сторін великої вісімки, появилася накладом автора в 1955 році в Едмонтоні, з друкарні Альберта Принтінг Едмонтон.

Героєм повісти є ротмістр, згодом полковник Чернігівського полку Володимир Паволоцький, дрібний поміщик, небезпечний для московської імперії мазепинець, очайдушний вояк і знаменитий командант полком. Щира українська душа, що горить вічною і палкою любов'ю до України, яку в певних моментах, хоч це грозить небезпекою для життя, передає своїм воякам, в душі яких козацькі традиції абила московська "казьонщина".

Тріумфальний похід московських армій на Галичину, зустріч українського вояка, хоч у московському мундирі, з українським населенням, Карпати з Мазіркою, безладний відступ, "боротьба зі шпіонами", що скриваються з маленькими дітьми по лісових норах, московська безоглядність до них, хоч вони Богу духа винні. Морально-духова сила українського вояка та українського командного складу, гниль московська, що зберігається по заплілях, висилаючи масами вояків під австрійсько-німецьке залізо, а згодом розділяє між себе медалі заслуги; поведінка окупантів на нових українських землях і скочування московського трупа до могил - це канва по якій О. Луговий виткав свою дуже гарну повість-хроніку, що читається з дійсним зацікавленням і повною душевою насолодою.

Позитивною і високоартісною прикметою повісти "В Кігтях Двоголового Орла" - це її велика простота, наввіана душевною щирістю автора, пребагатючо переткана глибоким бодем, що українська кров проливалася "не за Україну, а за її ката", за тих, що командували не полками, а по запліллі військовими таборами, залишаючи вояка напризволяще під дощем ворожого олива.

Як тягар віків тяжать слова Архиспископа Курівського Михайла: "Ти воєїн. Твій дух і такти, як ти - обов'язок повстати в обороні народного права. Нагоди прийдуть - не прогавте, їх. За вашу лінь каратиметься народ, вамі внуки і правнуки довгими століттями. Пригадай собі Хмельницького, Мазепу. Відійшли вони від народу і всі їх змагання чим закінчилися? Сила ваша в народі. Не обманіть його. Всякий обман, неправда - гострим ножем обернеться проти вас самих".

Може хтось сказати, що це пророчі слова про минуле. І так, і ні, бо боротьба і майбутнє ще перед нами і ці слова треба вважати грізними, але справдливими дороговказами.

Мадрид, у березні 1957 Р.Б.

*****

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ „ГОВЕРЛЯ“

ВИДАННЯ ЗА 1957 Р.

- 82*) *ВЕЛИКИЙ КАТАЛОГ КНИГАРНІ "ГОВЕРЛЯ", ч. 10. В-во "Говерля", Нью Йорк, 1957, сторін 96, тираж 7.000 примірників
83. *ПРАКТИЧНИЙ КАЛЕНДАРЕЦЬ (Кишеньковий) на рік 1957. Накладом Видавництва "Говерля", Нью Йорк, 1957, сторін 64. Тираж 1000 примірників. Ціна 35 с.
84. *ДІДОВА ДОЧКА. ПРО КОВАЛЯ І БАБУ ЛЮДОЇДКУ. Нашим Найменшим. Малюнки: Олена Кульчицька. Видавництво "Говерля", Нью Йорк, 1957, сторін 16 (видання друге). Ціна 25 с.
85. *ПРОПИСИ (КАЛІГРАФІЯ) для учнів I-шої класи початкової школи (та для передшкілля). /Нью Йорк, 1957 р, сторінок 48, ціна 30 с.
86. *УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ КАЗКИ. (Зі збірки І. Рудченка). Видання друге. З 42-ма малюнками Юрія Могалевського. Видавництво "Говерля", 1957, сторін 128, ціна \$1.25
87. Коцюбинський, Михайло: ЯЛИНКА. (Ілюстроване оповіданнячко для дітей). Видавництва "Говерля", Нью Йорк, 1957 р. сторін 16. Ціна 25 с.
88. Загірня, М(арія): ГЕТЬМАН ПЕТРО КОНАШЕВИЧ САГАЙ ДАЧНИЙ. Історичне оповідання. 4-те видання. Видавництво "Говерля", Нью Йорк, 1957 р, сторін 128, ціна \$1.-
89. Вуйко, Владко: ПРИГОДИ ЮРЧИКА КУЧЕРЯВОГО. Діточа Бібліотека. Книжечка 31. (Видання друге, незмінене). Ілюстрації Осипа Куриласа. Видавництво "Говерля", Нью Йорк, 1957, сторін 80, ціна 75 с.
90. Вільгеленес: ЗА ВІТЧИНУ. Два історичні оповідання. Друге видання. Діточа Бібліотека. Книжечка 8. Видавництво "Говерля", Нью Йорк, 1957, сторін 48. Ціна 50 с.
91. Вільшенко, Я(рослав): ЧОРНОКНИЖНИК З ЧОРНОГОРИ. Видання друге. З образками А. Манастирського. Видавництво "Говерля", 1957, сторін 72. Дитяча Бібліотека, Книжечка ч. 5 (18). Ціна 75 с.
92. Коваленко, Грицько: РІДНА ХАТА. Ілюстрований збірничок, ч. 2, зібрав... Українське Видавництво "Говерля", 1957, Нью Йорк, (видання друге). Сторін 16, вел. 8-ка, ціна 25с

*) Числа порядкові. Гляди попередні чч. "Біблосу".

(продовження на стор. 14).

*****

93. Грінченко, Борис: О Л Е С Я (Історичне оповідання для дітей і молоді кожного віку). Українське Видавництво "Говерля", Нью Йорк, 1957 р, сторін 16, велика 8-ка, ц. 25с
94. *УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ КАЗКИ (Три казочки. Зміст: Горобець та билина. Про бідного парубка і царівну. Колобок.). Українське Видавництво "Говерля", Нью Йорк, 1957 р, сторін 16 формат велика 8-ка, ціна 25 с.
95. Лотоцький, Антін: ВІЛЬГЕЛЬМ ТЕЛІ На основі історичного переказу переповів... Ілюстрації Ульріха Баура. Друге видання. Діточа Бібліотека. Книжечка 7. Українське Видавництва "Говерля", Нью Йорк, 1957, сторін 52. Ціна 50с
96. Чернява, Іван: "На сході - ми!" Фільм прийдешнього. Друге видання. Накладом Українського Видавництва "Говерля" Нью Йорк, 1957, сторін 200, ціна примірника \$1.50.
97. *УКРЕНІЄН ІСТЕР ЕГГ ДЕЗАЙНС (Рисунки українських Великодніх писанок), текст на англійській мові. Накладом Українського Видавництва і Книгарні "Говерля", Нью Йорк, - 1957 р, сторін 4, формат 4-ка, ціна 25 с.

В цьому, 1957 році появляться ще приблизно п'ять різних книжок, що їх має видати Українське Видавництво "Говерля" в Нью Йорку.

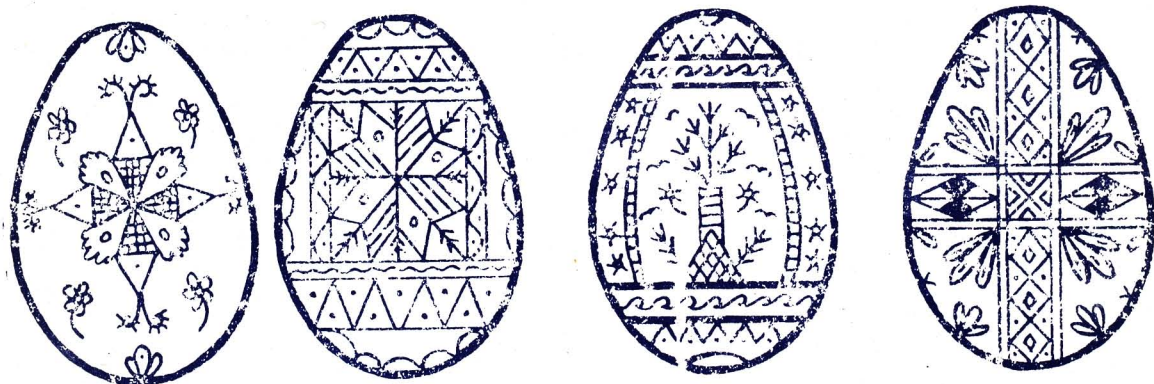
Деякі з них уже є в процесі друку, а інші ще ждуть своєї черги в приготуванні. Всі вони будуть вчасно описані та заповідані в наступних числах нашого журналу "Біблос".

Як показує порядкове число повищого списку видань Українського Видавництва "ГОВЕРЛЯ", ми вже наближаємось до завершення СОТОГО ЧИСЛА, а ним буде історична повість В'ячеслава Будзинівського "ПРИГОДИ ЗАПОРІЗЬКИХ СКАТАЛЬЦІВ" Не одні з кращих історичних книжок, яка появляється в В-ві "ГОВЕРЛЯ" Нью Йорку, і буде вона зазначена, як СОТЕ видання "ГОВЕРЛЯ".

***

*

А Ось деякі писанки з нашої публікації ч. 97.:

О г о л о ш е н н я

Анна Франко-Ключко: "ІВАН ФРАНКО І ЙОГО РОДИНА. Спомини", видання Головної Управи Ліги Визволення України, Торонто, Канада, 1956, випуск Політичної Бібліотеки ЛВУ ч. 10. Сторін 132, передмова Р. Малащука, мистецька обгортка Б. Стебельського. В тексті 28 знімок.

Книжку цю написала рідна донька Великого Каменяра, що проживаючи під цю пору у вільному світі, в Канаді, єдина з цілої родини мала можливість відтворити вірний і вірогідний образ життя свого батька. З цього погляду книжка має особливу, можна сказати - документарну вартість і повинна знайтися в бібліотеці кожного українця.

Ціна \$ 1,50. Замовлення слати на адресу: LVU, 140 Bathurst St. TORONTO, Ontario, Canada.

Нова книжка: Д. Донцов: ВІД МІСТИКИ ДО ПОЛІТИКИ

кожний українець-самостійник повинен мати у себе цю книгу, яка вчить: як формувати національну душу, світогляд і характер боювика-визволителя, щоб очистити нашу Україну від московських зяйдів, як суспільних паразитів, щоб вибороти Українську Незалежну Соборну державу.

Видала крайова Управа Спілки Визволення України в Канаді на доброму білому папері.

Мистецьке оформлення віньєти чудово виконала п-ні мгр. Н. Геркен-Русова.

Сторінок 62. Ціна книжки wraz з пересилкою 65 центів. Замовляти по книгарнях, або:

SVU
BOX 1051
POSTAL STATION "C"
TORONTO 3, ONT., CANADA

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР РІЗНИХ КАРТОК

Картки з ковертами 12 шт. за ..... 1 дол.
Картки українських мистців по ..... 10 цт.

Замовляти:

HOWERLA 41 E. 7th St. New York 3. N. Y.

УВАГА! **НОВЕ ВИДАННЯ** **УВАГА!**
НА ВІЧНУ ГАНЬБУ ПОЛЬЩІ!

Книга, яку Ви повинні мати в своїй хаті, бо це є:
а) Опис польських варварств та звірств за час ганебної пацифікації в 1930 р.!
б) Протоколи очевидців, зізнання побитих, лікарські свідчення, судові документи, описи й звіти!
в) Документ, що свідчить про наше життя під Польщею!

Замовляйте вже!

Ціна цієї великої книги \$3.00.

Адресуйте:

HOWERLA, 41 East 7th Street, New York 3, N. Y.

*****

НАША РОЗМОВА

***Вп. п. Турецький, Нью Й.:
Ми отримали від Вас су-
му на передплату "Біблоса"
за що щиро дякуємо та вод-
ночас повідомляємо, що Ваша
передплата є вирівняна по
кінець 1956 року. Привіт!

***Вп. Д-р Д. Бучинський, Ма-
дрід, Іспанія:
Щиро дякуємо Вам за листа
та надіслані матеріали, які
вловні використаємо в нашо-
му журналі "Біблос", дещо
в цьому ж числі, а інші в
наступних числах. Привіт!!

***Вп. п. І. Манило, Філадель-
фія, Пенна:
Щиро Вам дякуємо за листа
й посилку. Покищо більше
ми нічого не замовляємо, бо
ще маємо це, що отримали в
минулому місяці. Привіт!

***Союз Українців у Квінс-
лянд, Австралія:
Щиро дякуємо за посилку, яку
отримали і її використаємо
принагідно в наст. числі.
Пересилаємо щирий привіт!

***Вп. проф. Т. Пасічник, Вун-
сакет, Род Айленд:
Щиро Вам дякуємо за перед-
плату на наш журнал "Біб-
лос"; маєте заплачено до
кінця 1957 року. Привіт!

***Ліга Визволення України
Торонто, Канада:
Щиро дякуємо за посилку, я-
ку ми отримали, написали її
Пересилаємо щирий привіт!

***Вп. інж. П. К.: Щиро дяку-
ємо Вам за привітання
теж від себе вітаємо щиро
Вас та вдячні Вам за пам'я-
ть.

***Вп. п. К. Баб'як, Балтіmore:
Ждемо від Вас розчислення
за "Біблос" в рахунку почи-
наючи від I-го числа за 1956
до числа 12-го за 1956 рік.
Не знаємо по скільки чисел і
на далі Вам посилати, отже ж
прохаємо відгукнутися бодай
тепер. Привіт!

П О В І Д О М Л Е Н Н Я

Оцим подаємо до відома, що
річніки нашого журналу "Біблос"
за 1955 та 1956 вже випродані і
їх поодинокими числами вже не
можемо продавати, бо не маємо!

Ці комплекти, що осталися -ми
їх упорядкували і дали до пере-
дплету.

Коли, отже хтось бажав би їх
набути, то можна набувати лише
цілі комплекти в переплеті. Річні-
ки за 1955 та 1956 рр. є переп-
летені в одну книгу (разом) та
обложені твердою обкладинкою з
золотим витиском-написом на хре-
бті і на титульній сторінці, так
що вартість цього комплекту ко-
тує (за оба річніки разом) суму
\$7.50.

Таких комплектів у переплеті має-
мо небагато. Радимо, хто бажає
набувати їх без проволоки! Х т о
с к о р і ш е з а м о в и т ь ,
- т о й м а т и м е !

В нас осталося лише 22 таких ко-
мплекти, які радо продамо кожно-
му, хто замовить їх собі!

"BIBLOS"

UKRAINIAN BIBLIOGRAPHICAL MONTHLY

Address: "BIBLOS" 41 E. 7-th St. NYC 3.

SUBSCRIPTION ONE YEAR \$2.00

SINGLE COPY 20c

Editor: N. Sydor Czartorysky, Ph. D.

" Б І Б Л О С "

Місячник бібліографії і рецензій

Відповідальний редактор:

Д-р М. Сидор Чарторийський.

Статті, підписані прізвищем чи
псевдонімом автора, не завжди від-
повідають поглядам Редакції.

Редакція застерігає собі право ско-
рочувати статті і виправляти мову.

Матеріали надсилати на адресу Ре-
дакції.